

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

Leto 2019 - Št. 4

Oktober-November

BOMO ŠE ŽIVI

Skozi vso zgodovino nas je bilo le peščica Slovencev in smo vztrajali. Ni bilo lahko. Vedno smo bili ogroženi v raznolikih okoliščinah, kot lahko beremo po virih različnih avtorjev, zgodovinarjev in drugih strokovnjakov. Samo na prvi videz lahko opazimo tako npr. pri Vodniku, ko je slovensko ozemlje bilo ponovno podrejeno avstroogrski monarhiji in je sam na lastni koži doživel žalostno prepoved širjenja slovenskega jezika: »Moje besede v teh bukvah so skoro vse krajskiga, slovenskiga rodu z tim samim razločkam, de se povsot v naši deželi ne govore. Al ima pa zavolo tiga meni kdo kaj očitati? Bom li drugam hodil imena beračit, kader jih doma najdem? Ne bomo li nikoli naš govor popravili? Ako bi ta reč tako naprej šla, bomo doživeli, de se ne bodo gorenc, dolenc, inu notranji eden drugiga zastopili; eden se bo ponemšval, drugi bo sam na sebi ostal, tretji bo napol Lah. Kdo bi potle krajncam bukve pisal? Tedaj moremo eden drugimu povedati, kar ima sledni dobro čistiga.« Torej, če je tako na lastnem ozemlju, koliko bolj je pomembno in težko delo za Slovence izven slovenskih meja? Ne glede na to, kjer biva Slovenec bo iz roda v rod doživljal to, kar imenujemo asimilacijo. Ni zdravil proti temu, lahko pa si pomagamo, če vsak sam izmed pripadnikov rodu po katerih žilah se pretaka slovenska kri stori vse, da bi se le ta pojavila rahlo, čeprav po dolgem času ... To je naše poslanstvo, graditi temelje iz roda v rod. Šege, navade, plesi, pesem in beseda so ti temelji naše dediščine. Dokler bo izražena slovenska beseda: pisana, peta, upodobljena na vse možne načine, »bomo še živi«

Naj bo tudi Balantičev verz vedno v spomin in opomin.

»Ko boš, tujina, vso mi kri izpila,
ko neizgovorjena bo beseda
prišla kot ogenj mi na usta blede,
bo davna želja domu me vrnila«.

KAKO PRAVILNO NAPIŠEM ...?

V novi sezoni Jezikovnega spletovalca (Rtvslo) bodo člani ekipe prevajalske agencije Leemeta, specializirane za prevajalske rešitve, spletovali o pravilnem pisanju različnih besedil – pritožbe, življenjepisa, poslovnega dopisa, pooblastila, e-sporočila in drugih.

Raziskave kažejo, da so delodajalci in (bodoči) poslovni partnerji ob prebiranju prijav na delovno mesto in poslovnih ponudb izredno pozorni tudi na pravilno obliko in vsebino besedilne vrste, pri čemer ne smemo pozabiti na dosledno upoštevanje pravopisnih pravil. Torej, kolikor znaš, toliko veljaš!

<https://www.rtvslo.si/kultura/jezikovni-spletovalec/>

SLOVENSKO SLAVJE V BOLGARIJI

Kantavtorica, pevka in skladateljica Ditka je zmagala na kantavtorskem festivalu Sofia Singer/Songwriter Fest 2019 v Bolgariji, na katerem so tekmovali pesniki in pevci iz Bolgarije, Hrvaške, Romunije in tudi iz ZDA.

Poleg plakete je kot prvo nagrado prejela unikatno akustično kitaro, njen nastop na festivalu pa je podprlo tudi slovensko veleposlaništvo v Sofiji.

»Prvo mesto mi pomeni potrditev, da delam dobro, da se moje pesmi dotaknejo ljudi, kar je zares nekaj najlepšega,« je o zmagi povedala Ditka, ki ustvarja kombinacijo uglasbene poezije znanih slovenskih pesnikov, kot so Feri Lainšček, Tone Pavček, Marko Pavček in Ciril Zlobec, ter avtorske glasbe v angleškem jeziku.

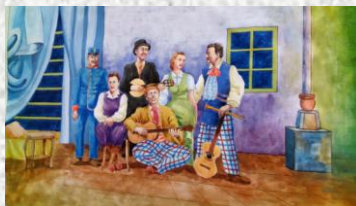
DR. MARKO KREMŽAR JE PREDSTAVIL SVOJA ZADNJA DELA

Na prvi pomladanski dan južne poloble smo se srečali v dvorani dr. Tineta Debeljaka ob predstavitvi dveh novih knjig izpod peresa dr. Marka Kremžarja.

»Podjetnik in njegov poklic« je deveta knjiga Marka Kremžarja. To knjigo lahko uvrščamo med tiste, ki so posvečene predvsem družbi. Razlikuje jih to, da poudarja podjetnika kot osebo, čeprav govori tudi o vlogi, ki jo ima v družbi ter o podjetniški etiki. Vsebinsko se knjiga dopolnjuje s »Stebri vzajemnosti«, v kateri piše o podjetniku in vključuje pojem podjetništva.

V nadaljevanju smo se osredotočili drugi knjigi. Modra barva, barva modrosti. Ovitek ti že oznanja kaj vsebuje. Rahla svetla luč sredi ovitka te pripelje do naslova »Razmišljanja ob zmedi«. Ko dobimo to literarno delo v roke verjemite, da doživimo nove občutke. Ko se odprejo vrata in zagledamo notranjo belino se nam v prvem sijaju pokaže refren: »... so preproste misli, z nekaj ritma«. Preproste misli, razmišljanja, zmeda, ritem ... Torej ne gre se za zbirko pesmi, ki bi nam govorile o ljubezni ... Nadaljujem pot in takoj opazim, da mi avtorjeve besede govorijo o človeku in sicer bolj osredotočene v odločitvi človeka, o družbi, o medsebojnih odnosih in občestvom ob izvirnem grehu. Glede srečanja bi omenil še, da je bil prostor dvorane bogato okrašen z likovnimi deli umetnika Branka Zavrtnika. Izpopolnjeval se je v likovni umetnosti na Escuela Nacional de Bellas Artes Manuel Belgrano in na Escuela Superior de Artes Visuales Prilidiano Pueyrredón, obvlada različne tehnike in tudi poučuje.

Kulturni dogodek smo zaključili, kot že običajno, s prigrizkom in pogovorom.

NEUKROTLJIVA NARAVA

Izseljensko društvo Slovenija v svetu je letos v mesecu oktobru, v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani, organiziralo razstavo slovenske slikarke iz Venezuele TAMARE BURMICKY – TAYE pod naslovom *Neukrotljiva narava*. Kulturni program sta obogatila pevka iz Venezuele Anny Prada in argentinski kitarist Franco Ezequiel Pérez. Ob tej priložnosti so zbirali sredstva, ki jih je Slovenska Karitas dostavila Slovcem v Venezueli.

SLOVESNO OB STOLETNICI SNG MARIBOR

V SNG Maribor so jubileju posvetili vrsto dogodkov in posebno monografijo. Do neke mere je slavnostno zaznamovan celotni letošnji repertoar.

V dvorani velike gledališke stavbe, obrnjene na mariborski Slomškov trg, je 27. septembra 1919 na odru prvič zazvenela slovenska beseda. S premiero Jurčičevega *Tugomerja*, ki ga je zrežiral takratni ravnatelj Hinko Nučič, je za občinstvo zaživelo na novo ustanovljeno Slovensko narodno gledališče Maribor, s čimer se je začelo poklicno slovensko gledališko ustvarjanje v tem mestu.

Kmalu zatem so se igralcem pridružili tudi operni umetniki, šest let kasneje so vpeljali baletni program. Danes je SNG Maribor največji javni kulturni zavod v državi z več kot 300 zaposlenimi (in okoli 150 bolj ali manj rednimi honorarnimi sodelavci), hkrati pa je tudi edina gledališka hiša v Sloveniji, ki pod

svojo streho združuje dramski, glasbeni ter plesni gledališki izraz. V njej namreč domujejo Drama, Opera, Balet in Simfonični orkester, vsako leto pa gostijo tudi gledališki festival Borštnikovo srečanje.

Poklicno gledališče je v isti zgradbi delovalo že od leta 1852, vendar je bilo nemško; Slovenci sploh niso smeli nastopati v njem. Slovensko gledališko življenje je potekalo drugod po mestu, pretežno v gostiščih. Ob koncu 19. stoletja pa se je naselilo v novo zgrajenem Narodnem domu. Ko je nekdanji nemški teater po prvi svetovni vojni prenehal z dejavnostjo, so v stavbi na oglu današnjih Slovenske in Gledališke ulice ustanovili SNG Maribor.

SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA

TUDI MED NAMI

V petek 8. novembra smo bili deležni vrhunske uprizoritve klasične glasbe ob izvedbi Simfoničnega orkestra RTV Slovenija v Teatru Coliseo. Bil je ustanovljen leta 1955, v šestdesetih letih ustvarjanja je zapustil pomembno sled v slovenskem glasbenem življenju. Glede na obseg in raznovrstnost izvedenih glasbenih del mu pripada prvo mesto med vsemi slovenskimi glasbenimi ansambli. Orkester izvaja zanimiv in pester koncertni program, s katerim privablja raznovrstno občinstvo. Simfonični orkester RTV Slovenija redno gostuje v evropskih prestolnicah glasbene kulture, v zadnjih sezonah večkrat z velikim uspehom v sloviti amsterdamski dvorani Concertgebouw, v dunajskem Musikverein in Konzerthausu, v dvorani Kölnske filharmonije, na turnejah in posameznih priložnostnih koncertih v državah Evropske unije in drugod po svetu.

PROBLEM ZLA IN TEMELJNA FILOZOFSKA OPCIJA

Proti koncu prejšnjega meseca, bolj natančno 26. Oktobra, smo se zbrali v mali dvorani naše Slovenske hiše, da bi malo filozofirali. Vsem nam je bilo to jasno, vendar nismo imeli pred očmi kako bi razkrinkali in obvladali samo po sebi tematiko zla. Zato je prišel na pomoč predavatelj, prof. Martin Sušnik, ki nam je na preprost način pomagal pri tem. V teku srečanja smo dobili nekaj uvodnih filozofskih temeljev o problematiki zla, različna splošna stališča, ki so postajala pravokotni rob ali okvir tega, kar bi pozneje konec koncev skušali doseči ... odgovor, ki bi nam pojasnil stališča. Prišli smo le do enega: da iz našega zornega kota zlo nastaja, ko človek v svoji svobodi želi postati višji od Boga. Torej pot je z Bogom proti zlu. Razvila se je zanimiva debata, ki smo jo nadaljevali ob prigrizku. Dvorana je bila tudi tokrat obogatena z razstavo fotografij Lučke Oblak Čop. Že od mladih let goji prav poseben odnos in veselje do fotografije. Prva leta se je ukvarjala ljubiteljsko, nato se je izobrazila tudi profesionalno. Otroštvo je za umetnico, polno presenečenja in lepote. Z otroškimi posnetki rada prikaže nedolžnost, sladkost in veselje.

Poleg novorojenčkov in otrok se posveča družinskemu fotografiranju z ambientacijo ob pomembnih praznikih.

IN PRENOVIL BOŠ OBLIČJE ZEMLJE ...

V teku tega novembra in decembra bo naš član Luka Debevec Mayer izvedel številne nastope po Sloveniji v okviru turneje ... *In prenovil boš obličje zemlje*. Z njim bo nastopal pianist Rok Juhant iz Slovenije.

Predstavitve:

- * petek 15. novembra, cerkev sv. Urbana, Destričnik, ob 18. uri
- * nedelja 17. novembra, cerkev sv. Marije Vnebovzete, Vurberk, ob 17. uri
- * sredo 20. novembra, cerkev sv. Janeza evangelista, Reteče pri Škofji Loki, ob 19. uri
- * petek 22. novembra, cerkev sv. Helene, Dolsko, ob 19. uri
- * nedelja 24. novembra, cerkev sv. Martina, Žiri, ob 18. uri
- * torek 26. novembra, cerkev povišanja sv. Križa, Boštanj, ob 18. uri
- * četrtek 28. novembra, cerkev sv. Jožefa, Celje ob 19. uri
- * sobota 30. novembra, cerkev sv. nadangela Mihaela, Bloke, ob 19. uri
- * torek 3. decembra ob 18. uri, cerkev sv. Nikolaja, Litija
- * ponedeljek 9. decembra ob 19. uri, Uršulinska cerkev Svete Trojice, Ljubljana
- * sredo 11. decembra ob 19. uri, kapela Doma prosvete Sodalitas, Tinje
- * petek 13. decembra ob 20. uri, cerkev sv. Janeza Krstnika, Preska
- * nedelja 15. decembra ob 17. uri, cerkev sv. Jakoba, Polica
- * četrtek 19. decembra ob 18.30 uri, cerkev sv. Štefana, Vipava
- * sobota 21. decembra ob 19. uri, cerkev sv. Martina, Moravče

Kot vedno mu želimo veliko uspeha in lepih doživetih trenutkov.

NA VRHU LESTVICE ÖRF

Naš prijatelj, pisatelj **Drago Jančar**, se je z romanom *In ljubezen tudi* uvrstil na vrh oktobrske lestvice najboljših knjig po izboru avstrijske radiotelevizije ÖRF. Z romanom, ki v prevodu nosi naslov *Wenn die Liebe ruht*, je prehitel madžarsko pisateljico Terezio Mora, ki piše v nemščini in živi v Berlinu, ter mlado dunajsko avtorico Raphaelo Edelbauer. Roman *In ljubezen tudi* je Jančar izdal leta 2017, leto zatem pa je zanj prejel četrto nagrado kresnik za najboljši roman leta. Kot piše v spremni besedi, se roman dogaja v času, ko je svetu zavladovalo sovraštvo.

V SPOMIN ŠKOFU GREGORIJU ROŽMANU

V soboto, 16. novembra 2019, je minilo 60 let smrti ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki od 13. aprila 2013 dalje počiva v grobnici škofov v ljubljanski stolnici.

Ob tej priložnosti je 16. novembra 2019 v veliki dvorani Katoliškega inštituta v Ljubljani, potekal spominski zbor ob 60-letnici njegove smrti. O škofu Rožmanu so spregovorili p. dr. Metod Benedik, dr. Renato Podbersič, dr. Stane Granda, dr. Tamara Griesser Pečar in dr. Helena Jaklitsch. V ljubljanski stolnici je ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore ob somaševanju duhovnikov, daroval sveto mašo v zahvalo za življenje in delo pokojnega škofa Rožmana.

BARON ŽIGA ZOIS (1747-1819) BOGATA DUHOVNA ZAPUŠČINA

Te dni se v deželi Kranjski pogosto izgovarja ime Žige Zoisa plemenitega Edelsteina. 15. oktobra so v NUK-u svečano odprli razstavo Knjižnica barona Žige Zoisa, središče razsvetljenske kulture na Slovenskem (na ogled bo do 26. aprila 2020).

Za Zoisove knjige (2296 naslovov v okoli 5000 zvezkih) so skrbeli, jih razvrščali in popisovali njegovi tajniki, naročal pa jih je pri ljubljanskih in dunajskih knjigotržcih, iz Italije, Francije, Nizozemske in Velike Britanije. »Za nas so neprecenljive redke slovenske knjige iz 16. in 17. stoletja ter rokopisi različnih avtorjev, tudi Zoisa samega,« pove dr. Luka Vidmar. »Na svetovnem trgu pa bi danes visoko ceno dosegle njegove inkunabule, tisk izpred leta 1500, in mineraloške, botanične ter geološke enciklopedije z ročno koloriranimi ilustracijami.«

SLOVENSKI LITERATI GOSTUJEJO NA DUNAJU

Na Dunaju bo ta mesec potekal v znamenju Slovenskega tedna literature. Predstavilo se bo več literatov. Uvod predstavljata razstava *Slovenska ilustracija 1976-2019* in koncert *Svet je kakor ringaraja*, ki temelji na pesmih Anje Štefan. Drugi pomembni literati so Jančar, Šteger in Kumerdej. Ob vsaki priložnosti bo sledil koncert po zasnovi Boštjana Gombača, ki ga spremljajo Andraž Mazi (kitara, banjo), Blaž Celarec (bobni), Jošt Drašler (bas), Severa Gjurin (petje) in Metod Banko (petje). Mednarodni knjižni sejem je s približno 300 dogodki najpomembnejša literarna prireditev v Avstriji.

OB 80-LETNICI GLASBENE AKADEMIJE

V Gallusovi dvorani Cankarjevega doma so pripravili slavnostno akademijo ob 80-letnici Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani in 100-letnici višjega glasbenega šolstva v Sloveniji. Visokošolsko glasbeno izobraževanje se je zagnalo leta 1872. Leta 1926 so konservatorij Glasbene matice poddržavili, na njegovih temeljih pa je nato leta 1939 nastala Glasbena akademija. Odprla jo bo zaslužna profesorica, pianistka Dubravka Tomšič Srebotnjak, ki je častna članica Slovenske filharmonije in ena najuspešnejših koncertnih pianistk 20. stoletja.

KOŠČEK SLOVENIJE ZA TRENUTEK V PARANA

V soboto 9. novembra sta se Damijan Ahlin in Marjana Pirc udeležila srečanja s slovenskimi rojaki v Parana, v provinci Entre Rios, ob priložnosti obeležitve sedemnajste obletnice društva, pod naslovom *A-cerca de Eslovenia*. Predavala sta na sedežu Asociación de la Magistratura y de la Función Judicial del Poder Judicial de Entre Rios. Najprej ju je predstavila podpredsednica društva Triglav, ga. Teresita Morales Prinčič. V dobrih dveh urah sta podala izvleček slovenske literature, turizma, zgodovine in obenem predstavila razne zanimivosti in značilnosti slovenskega jezika. Udeležilo se je veliko potomcev Slovencev, ki so z zanimanjem sledili predavanju. V teku srečanja sta pokazala tudi nekaj videoposnetkov in slik. Po debati je bila bogata pogostitev s strani organizatorjev, ki so bili hvaležni za obisk. Še pred začetkom so jima naredili intervju za oddajo »Ecos de Eslovenia«. Z novinarjem sta se pogovarjala ne samo o predavanju, temveč tudi o današnjem položaju v Sloveniji ter raznih zanimivostih.

Vse kaže, da bo naslednje predavanje sredi leta 2020 saj sta morala obljubiti, da bosta, na prošnjo udeležencev, še prišla v Parana.

IDEJNA LUSTRACIJA JE ŠE AKTUALNA IN SE BO TUDI ZGODILA

Meseca avgusta je revija Reporter objavila zanimiv intervju našega člana dr. Andreja Finka pod naslovom: Idejna lustracija je še aktualna in se bo tudi zgodila. Zaslužni profesor, pravnik, predstojnik katedre prava in filozofije na Fakulteti za poslovne vede, se je rodil leta 1947 v italijanskem taborišču. Z enajstimi meseci je prepotoval pot čez Atlantik in shodil na ladji. Andrej Fink se je »vrigel« po očetu pravniku. Med drugimi je v intervjuju odgovoril na sledeča vprašanja:

Zakaj se ima še vedno za stoođtoteęa Argentinca?

Kako si predstavlja idejno lustracijo. Ni pravi čas prišlo do odločnega preloma s preteklostjo?

Kako gleda na izrivanje slovenščine iz slovenskih predavalnic in na nov poskus uvajanja študijskih programov v angleščini?

<https://reporter.si/clanek/slovenija/andrej-fink-v-intervjuju-idejna-lustracija-je-aktualna-in-se-bo-zgodila-716388>

NOVI USPEH IN ODLIKOVANJE DR. BOŹIDARJU DARKU ŢUŢTERŢIČU

V Paragvaju so izdali novo knjigo dr. Darka Šušteršiča. Predstavili so jo v Asuncionu in v Itapua, obenem je paragvajski Senat imenoval dr. Božidarja Darka Šušteršiča za častnega meščana (Ciudadano ilustre).

Knjiga »El Templo de Trinidad del Paraná y sus frisos de los ángeles músicos« Božidarja Darka Šušteršiča, je bila predstavljena 20. junija, v Državnem arhivu v Asuncionu.

V tem delu so zgodbe o zgodovini gradnje in obnove jezuitskega templja. Za izvedbo preiskave je sodelovala Isidora Gaona. Knjiga vsebuje zgodovinske fotografije ruševin in podrobne analize, ki omogočajo novo razumevanje odnosa med evropsko in ameriško kulturo, ki sta vzpostavil stik v jezuitskih misijah na guaraníjskih tleh.

Slovenska kulturna akcija
vabi na predavanje

“NJIM V SPOMIN ...”

v soboto, 23. novembra 2019,
ob 17. uri v dvorani dr. Tineta Debeljaka
v Slovenski hiši.

Po srečanju vabljeni na pogostitev.

ska.novice@gmail.com

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovena

Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina

Urejuje ga odbor, v koordinaciji tajništva. Edición: Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario.

Tiskana oblika izhaja s podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.